

5.3.2023 – 2. postní – Odměna a služba

Čtení: Izajáš 51,17-23; Matouš 20,17-28

Písně: 510 – Jezu Kriste štědrý, 707 – Má víra pohlíží, 723 – Tak jaká jsem, 749 – Tvá Pane Kriste

Zde Ježíš kráčí směrem k Jeruzalému. Potřetí oznamuje učedníkům, co ho tam čeká. Dobře ví, že velekněží a zákoníci ho "vydají pohanům, aby se mu vysmáli a zbičovali ho, a pak ho odsoudí k smrti ukřížováním". Mluví také o svém vzkříšení. **Ježíš se dělí o své nejtajnější myšlenky, otevírá učedníkům své srdce, chce je varovat, ale zdá se, že oni nic z toho nechápou.** Snažíme se někomu otevřít své srdce, ale ne vždy nám dostatečně rozumí. Ještě víc to bolí, když se podělíme o svůj smutek, o svůj problém, a zdá se, že náš protějšek to vůbec nevnímá. Zaujatý svými vlastními myšlenkami dokáže přemýšlet jen o svých vlastních problémech, zaměřených na sebe. Když pak Ježíš potřetí oznamuje svou smrt, nemyslím si, že jim to říká proto, aby vzbudil soucit a empatii vůči sobě. Zdá se však, že jim zcela uniklo, co říká.

Jiná evangelia uvádějí, že v této době, když Ježíš mluví o svém umučení, se mezi sebou dohadují, kdo z nich bude větší... Trapné, že? V tomto boji o prvenství se pobuňují jeden proti druhému, snaží se licitovat o svých zásluhách, a zapojují se do něj dokonce i lidé, kteří nepatří do počtu jeho učedníků. Čteme tu totiž, že matka Zebedeových synů, matka Jana a Jakuba, se snaží vzít věci do vlastních rukou. Jan a Jakub jsou přece jen dospělí muži, ale ona se za ně zřejmě stále cítí zodpovědná a myslí si, že se o jejich budoucnost dokáže postarat lépe než oni sami. Přichází za Ježíšem a ani se nesnaží svou žádost nějak zaobalit. Diplomacie a smysl pro takt jsou jí cizí. Přímo, bez jakéhokoli úvodu, jako z praku, vypustí svou žádost směrem k Ježíši: "Ustanov(zaříd), aby tito dva moji synové měli místo jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici ve tvém království." (v. 21).

Co bychom měli říci o této matce? Snad jen to, že je to opravdová matka. Je připravena udělat pro své děti cokoli. Její synové Jan a Jákob, když byli ještě doma, vůbec nebyli andělé. A i později, když už následovali svého Mistra, se jejich impulzivní povaha projevovala na každém kroku natolik, že byli nazýváni syny hromu. Povaha dětí a jejich chování nepřichází odnikud! Je to záležitost genů a výchovy. Je to záležitost vzoru, který dostáváme v našich rodinách. Děti reprodukují rodinný vzor, který dostaly doma. Jsou podobné své matce a otci. A bohužel špatné vzory jsou zakořeněné více než ty dobré. Aby toho nebylo málo, pro rodiče, zejména matky, je velmi obtížné vidět chyby svých dětí. Dokážou si ospravedlnit všechno, každé chování, a dokonce i každý špatný čin. Mateřská láska může být slepá. A v tom spočívá problém. Jde jen o matku Jana a Jakuba? Vůbec ne. Kolik dnešních matek (a také otců)

ubližuje svým dětem svou pošetilou a nerozumnou láskou. A trpí tím jen děti. Podívejme se, na koho se zaměřil hněv ostatních apoštolů, když slyšeli žádost matky synů Zebedeových? v. 24 "Když to těch deset uslyšelo, rozhořčili se na oba bratry".

Každý žák měl své ambice, své sny, své plány. Každý z nich myslel na pocty, na vysoké postavení v Ježíšově království. Každý se snažil bojovat o co nejvyšší pocty a čestné místo. V takových zvláštních volebních kampaních jsou povoleny všechny triky. Možná matka synů Zebedeových cítila, že její synové nemají dostatečný vliv, že jim jako žena zkušená v životě může pomoci získat místo po Boží levici a pravici. Když ostatní váhali, zda mají odhalit svá přání, ona mluví otevřeně a bez zaban, co má na mysli. Ostatní učedníci se až dosud neodvažují před Ježíšem nahlas odhalit své skryté myšlenky, ne, dokonce se trochu stydí a mlčí, když se jich Ježíš zeptá: "O čem jste to na cestě tolik mluvili?" Ježíš se ptá: "O čem? Pak mlčí... Možná matka Jakuba a Jana cítila, že je nejvyšší čas požádat Ježíše přímo o místo pro své syny v Božím království. Určitě slyšela, jak Mistr říká něco o konci, o nějakých problémech, které ho čekají, dokonce se zmínil o své smrti... tak proč čekat, věc je třeba vyřešit rychle. Protože když ne teď, tak kdy? Už není čas, je třeba se pustit do práce a konečně vykašlat na to, co je hluboce skrytým problémem.

Neděláme to někdy i my? Když máme s někým citlivý problém, jak dlouho nám trvá, než ho odhalíme. Mluvíme o všem možném, ale je těžké dostat se ke správnému tématu. Čas ubíhá a my stále brzdíme, místo abychom přímo řekli, co máme na mysli a s jakým problémem jsme přišli.... Matka synů Zebedeových je ve své žádosti velmi konkrétní. Určitě si myslela, že toto místo po Boží levici a pravici náleží jejím synům. Byli totiž jedním z první dvojice učedníků, které Ježíš povolal. Ježíš přece jen nějak vyčlenil tři ze svých učedníků, když je vzal na zvláštní místa, a oni byli mezi nimi. Na svatební hostině, nebo povolání učedníků na břehu Galilejského jezera. Právě tam byli Petr, Ondřej a také Jan a Jakub, synové Zebedeovi, povoláni Ježíšem, aby ho následovali. Reakce těchto mladých mužů byla okamžitá. Jak stáli, opustili své lodě, své domovy, své rodiny, matku a otce a následovali Ježíše. Poté jim někdy v srdci tloukla otázka, kterou kdysi položil Petr Ježíši: "Hle, my jsme opustili všecko a šli jsme za tebou! Co tedy budeme mít?" (Mat 19,27). Taková normální věc, taková lidská věc. "Co za to budeme mít?" Nemůžeme mít učedníkům za zlé, že takto smýšlejí a takto fungují. **A kdo z nás funguje jinak?**

To, co děláme pro druhé, se vždy měří podle toho, jaký z toho máme užitek! Nemusí to být vždy jen peníze. Pro člověka to není jediná hodnota. Někdy je cennější než nějaký hmatatelný prospěch povzbuzení sebe sama, vlastní pohoda, hrdost na sebe.... Nebo očekávání protislužby od těch, kterým

prokazujeme dobro. A když děláme něco pro Boha, neočekáváme snad, že nám to Bůh oplatí a odmění nás? Vždyť to řekl: "Kdokoli vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám, neprijde o svou odměnu." (Marek 9,41). To si mysleli i Ježíšovi učedníci. Možná si to v první chvíli, kdy je Ježíš vyzval, aby ho následovali, nemysleli. Možná, že ta první láska byla zcela čistá láska, ale pak přišla úvaha, **zda mi stojí za to chodit ve světle?** Mám z toho jen starosti, nebo mi to přináší i nějaké výhody? **Neztratím příliš mnoho, když se Ježíši zcela odevzdám?** Takové obavy a takové uvažování dnes brzdí mnoho lidí a brání jim učinit konečné rozhodnutí následovat Ježíše. Bojí se, že ztratí příliš mnoho, že budou vystaveni posměchu, bičování (když ne doslova – tak bičování jazykem ze strany přátel, sousedů, a dokonce i rodiny) a nakonec budou muset ukřižovat své tělo spolu se svými vášněmi. Jaký je tedy užitek z toho, že člověk opustí otce a matku, svůj domov nebo svou roli?

Pán Ježíš říká svým učedníkům: „Amen, pravím vám, až se Syn člověka při obnovení všeho posadí na trůn své slávy, tehdy i vy, kteří jste mě následovali, usednete na dvanáct trůnů a budete soudit dvanáct pokolení Izraele. A každý, kdo opustil domy nebo bratry nebo sestry nebo otce nebo matku nebo děti nebo pole pro mé jméno, stokrát víc dostane a bude mít podíl na věčném životě." (Mat 19,28-29). Každý z učedníků slyšel toto slovo, které mluvilo o odměně. Každého z nich mohly tyto sliby, které dal sám Ježíš, uklidnit. Zdálo se jim však, že to není vše, co od něj mohou očekávat. Nechtěli jen více bratrů a sester, otců nebo matek. Vždyť i dnes je mnoho křesťanů, kteří se úspěšně obejdou bez – jak věří – bratrů a sester....

Nespokojili se s příslibem věčného života, ačkoli ten je nejdůležitější, ale chtěli vyznamenání, chtěli pozvednout své ego, chtěli být někým důležitým, viděným a obdivovaným. Proto mezi sebou bojovali o to, kdo z nich je největší. Zajímavá je Ježíšova odpověď na žádost matky Zebedeových synů. Ježíš říká: "Nevíte, o co žádáte. Můžete pít kalich, který budu pít já?" (v. 22). Neměl Ježíš na mysli kalich Božího hněvu? Ten kalich hořkosti, který musel sám vypít až do dna? Kdo z lidí by byl ochoten vzít na sebe hřích celého světa a nést ho na kříž? Kdo z lidí byl ochoten dát svůj život jako oběť za hříšné lidstvo? Kdo z lidí by souhlasil s tím, aby dobrovolně čerpal a pil z kalicha pekelných muk? Jak často je naše smýšlení o sobě samých nesprávné a pošetilé. Učedníci mu odpovídají: "My můžeme!". **Jaká nevědomost!** Když pro Ježíše přišel čas muk, nebyli schopni strávit **s ním v modlitbě ani hodinu**. A když byl Ježíš zajat a pastýř zasažen, všechny ovce se rozprchly. Apoštolové se většinou prostě zbaběle vzdali, přestože předtím prohlásili: "Mistře, s tebou jsme připraveni jít na smrt." Jidáš ho nakonec zradí a Petr ho třikrát zapře. Mohli opravdu pít z kalicha určeného pouze Ježíši? Pán Ježíš oznamuje, že nakonec budou pít z jeho kalicha i oni ve svém životě. Přejde čas, kdy budou muset alespoň částečně snášet urážky, pronásledování a

někteří dokonce i smrt. Kristus předznamenává, jakou cenu zaplatí křesťan, který se rozhodne Ho následovat. Skutky apoštolů pak líčí cestu utrpení, kterou museli následovníci Ježíše Krista projít. A na druhé straně Ježíš kategoricky prohlašuje, že místo po jeho levici a pravici je záležitostí Otce v nebesích, který je dá těm, pro něž bylo připraveno. Je příznačné, že otázka obsazení míst po Ježíšově levici a pravici nebyla tehdy učedníkům odhalena. **Zvědavost nám pravděpodobně dává za pravdu, ale teprve když už jsme v nebi, všichni toto Boží rozhodnutí uvidí.** Myslíš si, bratře a sestro, že toto místo je pro tebe připraveno.... Myslím, že je to trochu přehnané, nemyslíte? Nemáme takové ambice, jaké měli Ježíšovi učedníci. Když se porovnáváme s ostatními, kolikrát vidíme, jak moc nám chybí, být třeba jako oni

Mnozí z nás by považovali za nedostatek pokory, přebujelou pýchu a ctižádostivost nebo za čiré šílenství, kdyby se setkali s někým, kdo si o sobě myslí, že si zaslouží místo po Boží levici nebo pravici. Koneckonců, podle jakých kritérií bychom to měli posuzovat? Kdo si zaslouží toto zvláštní vyznamenání? **A Ježíš zde opět dává svým učedníkům skutečnou lekci. Ježíš říká, že mezi křesťany to nesmí být jako mezi lidmi tohoto světa.** Honba za mocí a velikostí se totiž neřídí cestou, kterou vytyčil Ježíš. Ježíš však říká, že "Víte, že vládcové panují nad národy a velicí je utlačují" (v. 25). Zároveň dodává: "ne tak bude mezi vámi: kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď vaším otrokem." (v. 26-27). Být SLUHA (otrok)! To je cesta k velikosti, je to cesta přes pokoru a postoj služby druhým. Ve světě se velikost posuzuje podle toho, kolik lidí mám pod sebou, kolik lidí mi slouží, kolik lidí je mi podřízeno. **V Božím království je tomu naopak. Větší je ten, kdo slouží více lidem.** Ježíš o sobě říká: "Jako Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé." (v. 28) Je snadné být služebníkem? NE! Není to v naší přirozenosti. Často se rozhořčujeme, když s námi někdo chce zacházet jako s věcmi, když si z nás někdo chce udělat svého služebníka. Můžeme říci, že pro nás není snadné následovat Ježíše služebníka. Ano, chtěli bychom být ctěni, chtěli bychom být oceňováni, chtěli bychom být na piedestalu(stupínku)... **ale jediná cesta, jak toho dosáhnout, je pokořit se a sloužit jako Kristus.** Ostatní cesty se ukazují jako falešné cesty, slepé uličky. Jít jinou cestou navíc vždy způsobí sváry, neshody, závist, hádky a falešné sebepojetí.

Ježíš řekl: "Kdo je mezi vámi největší, bude vaším služebníkem, a kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen" (Mat 23,11-12). **On sám nám dal příklad, když se ponížil, vzal na sebe podobu služebníka a stal se podobným lidem.... Ponížil se až k smrti, a to k smrti kříže....** (Filip. 2,5-11). Kéž bychom byli takového ducha.